

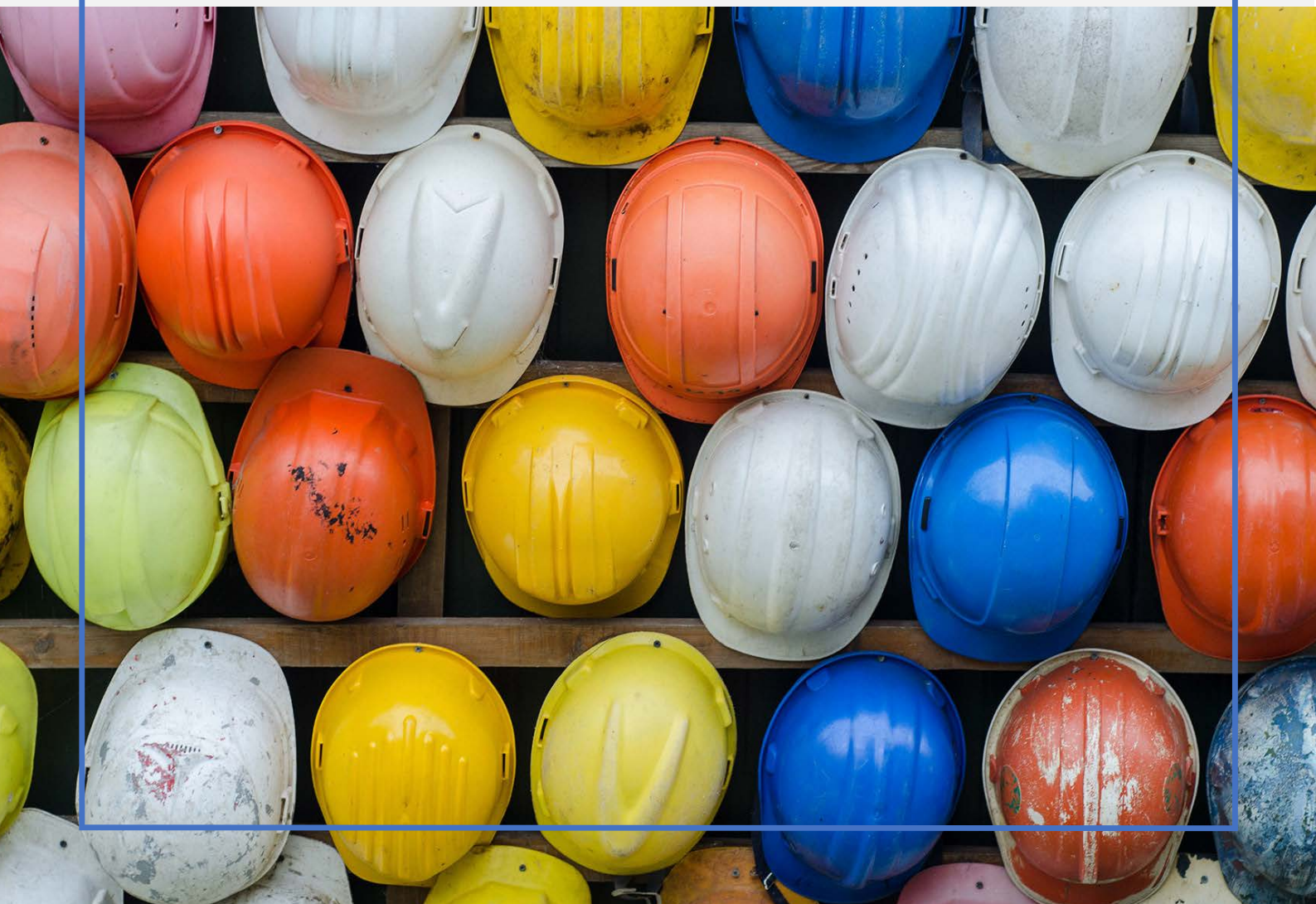
Насоки

Двустранно споразумение: Португалия - Белгия

“Двустранно споразумение между Агенцията по условията на труд на Португалия и Службата за контрол на социалното законодателство и Службата за контрол на благополучието на работното място, и двете част от Федерална обществена агенция по заетост, социални дейности и консултации на Кралство Белгия”

Автору: *Luísa Veloso, Joana Marques, Catarina Sales Oliveira*
(ISCTE-IUL)

февруари 2021 г.

Рискове и въпроси, разгледани в споразумението

Двустранното споразумение е подписано през 2009 г. Основните адресирани рискове и въпроси, изложени в предварителната част на споразумението, са свързани с необходимостта от осигуряване на ефективна защита за заетостта, безопасността и хигиената и условията на труд на работниците, командирани от територията на една от държавите на територията на другата държава, както и отстраняване на опасностите, които водят до злополуки и професионални заболявания.

В исторически план уреждането на въпроса в двете държави относно условията на труд може да бъде видян в споразумението, подписано между правителствата на Португалия и Белгия за Условията на живот и труд, професионалното обучение и подобряване на социалните и културни условия на португалските работници и техните семейства, пребиваващи в Белгия, подписано в Брюксел на 29 ноември 1978 г., потвърдено с Декрет 22/79.

Двустранното споразумение "Португалия - Белгия" от 2009 г. разширява обхвата на трудовите отношения между двете държави. Основните насоки от двустранното споразумение от 2009 г. са насочени към осигуряване на защита на работното място, здравето и безопасността и справедливите условия на труд, осигуряване на работниците, командирани на териториите на двете държави. В допълнение е следвана Директива 96/71/ЕО, която цели елиминиране на опасностите, които причиняват трудови злополуки и професионални заболявания на работниците, командирани за предоставяне на услуги в двете държави.

Цели

Двустранното споразумение, подписано между Португалия и Белгия, има следните цели:

- повишаване на двустранното сътрудничество между Министерство на труда и Федералната служба за заетост, труд и социален диалог на Белгия, Министерство на труда, солидарността и социалната сигурност на Португалия и португалската агенция по условия на труда (АСТ) относно командироването на работници и ползвани външни услуги;
- повишаване на обмяната на информация за командированите работници, в частност по отношение на условията на заетост, максималните работни периоди и минимална почивка; минималното възнаграждение (включително заплащане на извънреден труд); условията за назначаване на работниците; в частност чрез временни агенции; безопасност, здраве и хигиена на работниците; както и други нередности в назначаването и условията на труд.
- Защита на правата на командированите работници и условията на труд на териториите на страните.

‘Икономическа аргументираност’ за приемане на споразумението от гледна точка на заинтересованите страни

Всички заинтересовани страни ще се възползват от споразумението, като се вземе предвид най-вече значението на обмена на информация.

Работници:	Защита на правата и условията на труд на командированите работници. Основната цел на споразумението е да осигури да се избегне риска от нарушаване на правата и да се избегнат практики на измама. Работниците имат достъп до информацията от дейностите по разпространение.
Дружества:	Споразумението посочва, че е насочено към регулиране на командированите работници, което оставя съмнения относно правилата касаещи работниците, които са с неопределен срок на трудовия договор в държавата на произход. Следва да се отбележи обаче, че страните се ангажират да обменят информация с правен характер и за дейностите, които страните практикуват в приемащата държава. Споразумението включва насърчаване на действия по разпространение на информация, в частност насочена към нуждите на дружествата да получават информация относно законодателството на другата страна по отношение на командироването и недеклаираната заетост, като споразумението допринася за обемна на такава информация.
Профсъюзи:	Фокусът на споразумението върху защита на правата на работниците е в съгласие с целите на профсъюзите. Профсъюзите имат нужда от информация относно законодателството на насрещната страна във връзка с командироването и недеклаираната заетост, като споразумението допринася за обемна на такава информация. Профсъюзите споделят информацията, предоставена от АС, на своите уеб сайтове.
Организации на работодателите:	Работодателите изискват информация относно законодателството на насрещната страна по отношение на командироването и трудовото законодателство, а споразумението допринася за събирането и разпространението на такъв информационен обмен, като подпомага дейността на организациите на работодателите с техните членове.
Секторни фондове:	Неприложимо
Институционални участници:	Националните органи имат потребност от методическа подкрепа и обучение, което се подкрепя в споразумението.

Забележка: Всички горепосочени участници – работници, дружества, профсъюзи и организации на работодателите, имат нужда от методическа помощ и обучение.

Основни характеристики

Страните се споразумяват да предприемат следните оперативни действия по сътрудничество:

- 1) обмяна на информация за командированите работници в рамките на предоставяне на услуги на техните територии, особено относно условията на труд;
- 2) обмяна на информация с правен характер и за вида дейности, осъществявани от работодателите на командированите работници;
- 3) реализиране на сътрудничество по обмен на информация за командироването чрез компетентните органи, регистрирани в Информационната система за вътрешния пазар (IMI)
- 4) организиране на годишни срещи за обсъждане и оценка на споразумението, подписано от страните.

В допълнение, двете страни ще се срещат ежегодно с цел определяне на действията по съвместно сътрудничество на оперативен ниво и оценка на изпълняваните дейности. Годишните срещи могат да се провеждат по избор в Белгия и Португалия.

Процесът на изпълнение включва кампании, ориентирани към стимулиране на декларирания труд на командировани лица (въпреки липсата на финансови ресурси), обмен на информация между инспекционните органи в двете държави и някои съвместни инспекции в компании, идентифицирани като имащи недеklarирани командировани работници. Освен недеklarирания труд, стои и въпросът за заплащането, организирането на работното време, положението на временните работници и спазването на всички законови задължения, по –специално по отношение на командироването в бизнес групи.

Започнат е пилотен проект за насърчаване на съвместни инспекционни дейности и кампании за промотиране на преустановяването на недеklarирания труд, в който са участници Португалия, Белгия и Литва. Този проект включва създаването на платформа за противодействие на недеklarирания труд на командировани лица, но е прекратен поради сегашната ситуация, свързана с COVID-19.

По-ясно е споразумението между инспекторатите и институциите по социално осигуряване; сега двете дружества работят в по-ясно сътрудничество. АСТ подкрепя обучението на служителите от институциите по социално осигуряване относно командироването.

Процес на приемане и роля на заинтересованите страни

Това споразумение е резултат от процеса на договаряне между националните органи на инспекциите по труда.

Органите, отговорни за определянето и изпълнението на споразумението, са:

- в Португалия - Агенцията за условията на труд (АСТ);
- в Белгия - Службата за контрол на социалното законодателство и Службата за контрол на благополучието на работното място, и двете част от Федералната обществена агенция по заетост, социални дейности и консултации.

Приемането и изпълнението на споразумението не включва други заинтересовани страни.

Правни аспекти на ниво ЕС и национално ниво, които улесняват или затрудняват споразумението

Споразумението утвърждава:

- Европейската Социална Харта, като отчита резервите и на двете страни;
- Харта на основните права на Европейския съюз (в частност член 15 свобода на избор на професия и труд и правото на труд на териториите на държавите-членки на ЕС и член 31 за справедливи и рани условия на труд);
- Директива 96/71/ЕО относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги;
- Директива 2014/67/ЕС за прилагането на Директива 96/71/ЕО;
- Директива 95/46/ЕО за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни;
- Конвенция на Международната организация по труда № 181 относно частните бюро (агенции) по труда (1997) (в частност член 8 за защита на работниците мигранти).

Основните поставени въпроси са затрудненията в хомогенизирането на правните рамки (напр. за периода на отпуск). Затрудненията възникват и от различните правни концепции, които прилага всяка държава (напр. работниците не разбират съдържанието на своя фиш, затова не могат да определят дали същият е коректен). Важно е това да се обсъди на европейско ниво с цел, ако е възможно, хомогенизиране на процедурите, езиците и др.

Действия, предприети за преодоляване на затрудненията

Няма налична информация.

Резултати от споразумението

Основните резултати от споразумението включват:

- съвместни проверки на идентифицираните дружества;
- съвместни действия на многостранно ниво, напр. Европейска агенция по труда (ELA) и европейската платформа, която противодейства на недекларирания труд;
- двустранни срещи за обсъждане и оценка на споразумението, преведени при разпространението на информацията, подготовката на съвместни инспекции и най-общо, възможност за поддържане на съвместна платформа за засилване на сътрудничеството;
- дейности по информиране, разпространение и обучение, в частност относно платформата IMI, което води до висока ефективност в спазването на законовите задължения, по - конкретно по отношение на възнаграждението, платимо в приемащата държава;
- участие в дейностите по сътрудничество на португалския Социално осигурителен институт.

В допълнение, през 2017 г. държавният секретар по борба срещу измамите в социалната сфера, личните данни и Северно море, аташиран към министъра по социалните въпроси и обществено здравеопазване на Белгия и министърът на труда, солидарността и социалната сигурност на Португалия, са съставили обща декларация за развиване на сътрудничеството в борбата срещу трансграничните социални измами

по отношение на прилагането на правилата на социалната политика в случай на трансгранична заетост и по отношение на прилагането на законодателството в областта на социалното осигуряване.

Източници

- Информация, събрана от разговори с АСТ.
- Fernandes, S. F. G. (2017) *A tributação dos trabalhadores transfronteiriços*. Tese de Mestrado em Fiscalidade Internacional. Escola Superior de Gestão, Hotelaria e Turismo - Universidade do Algarve. 163pp.

ЗА ПРОЕКТА

Целта на проекта ISA е да стимулира и засили транснационалното сътрудничество между институциите и заинтересованите участници, които участват в процеса на командироване на работници в строителния сектор, като популяризира въвеждането на споразумения за обмен на информация, имащи за цел да контролират и улесняват командироването на работници.

Проектът ще се базира на действащи практики между секторни фондове в Италия, Германия, Австрия и Франция, където секторните фондове, обезпечени от правителствата, договорените и успешно сключени договори, опростяват процедурите, свързани с командироването на работници в чужбина, гарантирайки същевременно, че работодателите, които командироваат работници в чужбина, спазват изискванията за плащане на дължимите елементи на възнагражденията (като платен отпуск) и позволяват лесна проверка на свързаната с това информация в изпращащата държава когато възникне такава необходимост.

www.isa-project.eu

Проектът е осъществен с финансовата подкрепа на Европейската Комисия.

Изразените становища изразяват позициите на авторите.

Европейската Комисия не носи отговорност за използването на съдържащата се тук информация.